# DZIENNIK
## ZARZĄDU M. LUBLINA.


Redakcja i Administracja
Magistrat m. Lublina
(parter biuro Nr. 3).

—:-:—

Redakcja i Administracja czynna od 9-ej do 2-ej popoł.

Ogłoszenia (wyłącznie poza tekstem): cała strona—40 zł., ½ strony—20 zł. ¼ strony—10 zł., na marginesie 10 zł. wiersz petitowy dwuszpaltowy lub jego miejsce 15 gr.

—:-:—

Prenumeratę przyjmuje Wydział do Spraw Ogólnych (parter biuro Nr. 3).

**Prenumerata kwartalnie 2 zł.**

**Cena egzemplarza 25 groszy.**

**Nr. 13. (208)** | **Lublin, dnia 20-go sierpnia 1927 roku.** | **Rok VII.**


## DZIAŁ URZĘDOWY.

# Z obrad Magistratu.

**Posiedzenie z dnia 15 lipca r. b., uchwalono:**

Na urządzenie wagi wozowej w posesji podwórza składu żelaza przy ul. Szpitalnej Nr. 9, własność Szola Wolmana, Magistrat nie stawia przeszkód, jednak zezwolenie to w niczem nie przesądza istnienia w tejże posesji właściwego składu żelaza.

**Posiedzenie z dnia 16 lipca r. b. uchwalono:**

1. W wykonaniu uchwał Rady Miejskiej z dnia 5 i 9 maja 1927 r., Magistrat uchwala:

Zaciągnąć krótkoterminową pożyczkę z sum obrotowych, przyznaną reskryptem Ministerstwa Skarbu z dnia 30/VI r. b. N. D. K. 5787, w wysokości 35,000 zł., na zatrudnienie bezrobotnych przy robotach miejskich, na warunkach podanych w reskrypcie Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 3/II — r. b. Nr. III 629, a mianowicie:

a) oprocentowanie pożyczki wynosi 6% w stosunku rocznym, odsetki płatne są z góry,

b) termin zwrotu pożyczki dn. 31/III—1928 r., a w razie uzyskania odpowiednich źródeł na ten cel—ta ostatnia może być skonwertrowaną na pożyczkę długoterminową,

c) terminowy zwrot pożyczki zabezpiecza się wpływami dodatków komunalnych do podatków państwowych,

d) w razie nieusprawiedliwionej zwłoki spłaty pożyczki, stopa procentowa będzie podwyższona.

2. Zamówienie na dostawę kabli elektrycznych dla elektrowni miejskich, oddać firmie „Felten Guillerume Wien", stosownie do zaakceptowanej umowy po najniższej cenie. W razie niemożności wykonania przez firmę Wiedeńską, oddać zamówienie firmie w Kölnie. Dostawę słupów drewnianych oddać firmie „Polsko-Belgijskie Towarzystwo" po cenie 5,04 dol. za sztukę, loco Lublin, z nasyceniem kreozonaftą.

**Posiedzenie dnia 18 lipca r. b., uchwalono:**

1. Odwołać z dniem dzisiejszym p. Przyłuskiego z Komendy Straży Ogniowej na poprzednie stanowisko. Wypłacić p. Przyłuskiemu tytułem odszkodowania 25% pobieranej pensji. Pełnie-

nie obowiązków Komendanta Straży powierzyć aż do odwołania p. Lecewiczowi, zaangażowanemu prowizorycznie od 1 lipca r. b.

2. Zgodnie z obowiązującemi przepisami, wypłacić odszkodowanie za niewykorzystany urlop członkom Magistratu, którzy urlopu tego wykorzystać nie będą w możności.

3. W związku z uchwałą Magistratu z dn. 3 lipca 1925 r., delegującą Ławnika Ślaskiego na Międzynarodowy Zjazd w Paryżu w roku 1925, zwrócić mu koszty podróży na ten zjazd, jak również wobec niepokrycia kosztow wyjazdu na Zjazd do Amsterdamu w roku 1924 przez Związek Miast, zwrócić poniesione wydatki i za ten wyjazd, mający ścisły związek ze zjazdem paryskim.

4. W związku z pismem Wojewody Lubelskiego z dnia 13 lipca r. b. Nr. 5728/III, dotyczącem zwrócenia budżetu m. Lublina na rok 1927/8 do ponownego rozpatrzenia i zatwierdzenia, Magistrat uchwala:

Wobec tego, że w postępowaniu władz nadzorczych, odnośnie tego budżetu, nie zostały zachowane przepisy art. 39 ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. ust. Nr. 94/23 poz. 747), uznać, że przedstawiony przez Magistrat budżet na na rok 1927/8, uchwalony we właściwym czasie przez Radę Miejską, uzyskał w myśl powołanego art. moc prawną i stał się obowiązującym.

Na powyższą decyzję Wojewody wnieść odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, opierając się na przytoczonych wyżej motywach, jak również na tem, że podstawowy motyw do niezatwierdzenia budżetu został usunięty postanowieniem Wojewody z dn. 13 lipca, zatwierdziającym uchwałę Rady Miejskiej w sprawie pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 606,000 dol. na spłatę rat i procentów od pożyczki na budowę inwestycji miejskich.

5. W związku z uchwałą Rady Miejskiej z dnia 30 marca 1927 r. w sprawie wypłaty odszkodowania członkom Magistratu, Magistrat uchwala stać na stanowisku uchwały swej z dn. 18 b. m. w sprawie budżetu na rok 1927/8 i uchwalonej przez Radę Miejską wypłaty odskodowania dokonać.

6. Przyznać Towarzystwu Gimnastycznem „Sokół” subsydjum w kwocie 600 zł., na wykonanie prac wstępnych do urządzenia boiska, przy ulicy Namiestnikowskiej.

**Posiedzenie 25 lipca, uchwalono:**

Zaciągnąć do inwentarza miejskiego film przedstawiający widoki miata Lublina, udzielony Ministerstwu Spraw Zagranicznych, na podstawie uchwały Magistratu z dn. 22 października 1926 r., pokrywając koszt nabycia tegoż filmu za pomocą odliczenia kwoty 1608 zł. 35 gr. od należności, przypadających Magistratowi od kinematografu „Colosseum” z tytułu podatku od widowisk.

**Posiedzenie 27 lipca, uchwalono:**

1. Uchwalono następujący podział czynności pomiędzy członków Magistratu:

a) Prezydjum Magistratu:

1) Prezydent Miasta obejmuje wydziały: Ogólny, Finansowy, Biuro inwestycji i Komitet rozbudowy mjasta,

2) Vice-Prezydent Mrowński—Wydziały Gospodarczy i Budownictwa,

3) Vice-Prezydent Choma — Wydz. Zdrowia Publ., Adm.-Przem., Opieki Społ., Szkolnictwa i Teatr.

b) Ławnicy Magistratu:

1) Ławnk Kadura — Wydz. Finansowy,

2) Ławnik Kantor — Wydz. Gospodarczy,

3) Ławnik Nisenbaum—Wydział—Admin.-Przemysł. z wyjątkiem spraw wojskowych,

4) Ławnik Ślaski—Wydz. Zdrowia Publ. oraz organizację kontroli i rachuby,

5, Ławnik Zakrzewska Wydz.—Opieki Społecznej.

2. Zatwierdzić plany na budowę domu piętrowego z mieszkaniami podstrysznem w oficynie posesji Chai Sury Wajsburt, przy ul. Króla Leszczyńskiego Nr. 70.

3. Zatwierdzić plany na budowę domu murowanego, parterowego z mie-

szkaniem na poddaszu w posesji d-ra Tomasza Kożuchowskiego, przy ulicy Ogrodowej 4.

4. Zatwierdzić plany na budowę domu z komòrką i ustępem w posesji Michała Mokrzanowskiego przy ul. Łęczyńskiej Nr. 82.

5. Zatwierdzić plany na budowę kuchni murowanej do drewnianego budynku w posesji Zofji Lisiewicz, przy ul. Króla Leszczyńskego 50.

6. Zatwierdzić plany na budowę domu murowanego parterowego w posesji Pawła Tudka, na Majdanie Tatarskim Nr. 7.

7. Zatwierdzić plany na dobudowę sieni wchodowej z komórkami i na zamianę schodów drewnianych na ogniotrwałe w posesji Władysława Matysiaka, przy ul. Króla Leszczyńskiego Nr. 23,

8. Zatwierdzić plany zamienne na budowę domu parterowego murowanego na działce Nr. 123 na Kośminku, Jana i Stanisława Mościckich.

9. Zatwierdzić plany na budowę czteropiętrowego domu w posesji Arona Szpiry, Szyi Szpiry i Arona Hufnagla, przy ul. Wieniawskiej Nr. 8.

10. Zatwierdzić plany na dobudowę dwupiętrowego domu w posesji Józefa Świątkowskiego przy ulicy Bychawskiej Nr. 41.

11. Wydzierżawić lokal teatru miejskiego na występy Lidji Potockiej, na okres od 1 do 7 sierpnia r. b. włącznie. Ustalenie szczegółowych warunków wynajmu powierza się Wydziałowi Gospodarczemu, w porozumieniu z p. p. Vice-Prezydentami.

12. Delegować p. Vice-Prezydenta Chomę, jako przedstawiciela Magistratu na mające się odbyć 28 b. m. dochodzenie wojewódzkie, w sprawie zatwierdzenia projektów budowy elektrowni, jednocześnie akceptując projekt bocznicy kolejowej do elektrowni, mającej przejść od głównego toru kolejowego ulicą Długą, do placu elektrowni.

13. Do petraktacji z oferentami na dzierżawę teatru miejskiego powołać komisję w składzie p. p. Prezydenta miasta, Vice-Prezydenta Chomy i Ławników Kadury i Kantora.

Komisja opracowany przez się wniosek, przedłoży Magistratowi w ciągu dni 7.

**Posiedzenie 28 lipca r. b., uchwalono:**

1. W myśl art. 37 pkt. 5 i 8 Dekretu o samorządzie miejskim (Dz. pr. Nr. 13/19 r. poz. 140), upoważnić do podpisywania czeków bankowych, P. K. O. i zapotrzebowań do Kasy Skarbowej w Lublinie, oraz do wystawiania pokwitowań z odbioru tychże za dwoma podpisami: Prezydenta Miasta p. Antoniego Pączka i Ławnika p. Tadeusza Kadury.

2. Upoważnić Prezydenta Miasta p. Antoniego Pączka i Ławnika p. Tadeusza Kadurę do podpisania weksli na łączną sumę zł. 30,000 na zmianę starych weksji, wydanych Spółdzielni Sejmików i Miast Woj. Lub., tytułem zaliczki na dostawę kamienia (umowa z dn. 14/II b. r.) z terminem płatności 1/XI r. b.

**Posiedzenie 29 lipca r. b., uchwalono:**

1. W uzupełnieniu i częściowem wykonaniu uchwały Rady Miejskiej z dn. 9 maja r. b. i uchwały Magistratu z dnia 8 lipca r. b. w sprawie zaciągnięcia pożyczki na złagodzenie bezrobocia i roboty publiczne, Magistrat uchwala upoważnić Prezydenta Miasta p. Antoniego Pączka do kontynuowania starań, rozpoczętych w Banku Gospodarstwa Krajowego o uzyskanie w tymże Banku na cel wyżej wspomniany krótkoterminowej pożyczki w wysokości 100,000 złotych.

2. W wykonaniu uchwały Rady Miejskiej z dnia 9 maja 1927 r., o zaciągnięciu ze Skarbu Państwa, względnie w Banku Gospodarstwa Krajowego, pożyczki na złagodzenie bezrobocia i roboty publiczne, w wysokości najwyższej, jaka będzie na ten cel przyznana, Magistrat uchwala upoważnić Prezydenta Miasta p. Antoniego Pączka do poczynienia starań zmierzających do zrealizowania wymienionej pożyczki.

3. Skład Komisji Administracyjnej Gazowni powiększyć do 5 osób.

Do Komisji powołać p.p. Vice-Prezydenta Mrowińskiego, Dylewskiego,

Puchniarskiego, Kadurę i Feliksa Turczynowicza.

Pozostawić Komisji atrybucje, uchwalone przez Magistrat 6 kwietnia 1923 r. ze zmianą po słowach: „trzech członków Komisji” zamiast „słów podpisy Vice-Prezydenta p. Dylewskiego” wpisać „Vice-Prezydenta Adama Mrowińskiego, względnie p. Stanisława Dylewskiego”.

Prezydent miasta: (—) *Antoni Pączek.*
Naczelnik Wydziału: (—) *L. Radliński.*

## DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Inż. Włodzimierz Rabczewski.

# V-y Zjazd Higjenistów Polskich w Poznaniu.

*(Dokończenie).*

W dn. 28 czerwca zostały wygłoszone prawie wszystkie referaty, odnoszące się do pierwszej sprawy mieszkaniowej.

A więc:

Piotr Drzewiecki—O sprawie mieszkaniowej w ogólności.

Teodor Teplitz—Stan sprawy mieszkaniowej w Polsce.

Kazimierz Saski — Akcja Rządu w sprawie mieszkaniowej.

Witold Pawłowicz — Rządowe kredyty komunalne i państwowa mieszkaniowa akcja kredytowo-budowlana.

Jan Strzelecki — Rola samorządu gmin miejskich w akcji budowlano-mieszkaniowej.

Kazimierz Janikowski — Inicjatywa prywatna w rozwiązaniu sprawy mieszkaniowej w Polsce.

Adolf Suligowski—Co uczynić należy, aby wywołać ruch budowlany po miastach.

Włodzimierz Rabaczewski—Kwestja mieszkaniowa a prawo zabudowy:

Henryk Raciążek—W sprawie mieszkaniowej.

Michał Kossowski—Nadbudowa jako doraźne rozwiązanie kryzysu mieszkaniowego.

Zgłoszone w powyższych referatach wnioski celem uzgodnienia z uwagami, które się wyłoniły w dyskusji, i ostatecznego zredagowania były przekazane komisji redakcyjnej, w której skład weszli p. p. prof. Gantkowski, prof. Suligowski, inż. Drzewiecki, inż. Rabczewski, arch. Saski, Toeplitz, Pawłowicz, Strzelecki, Janikowski, Raciążek i inż. Kossowski.

Inż. Rabczewski po za wnioskami, wysuniętemi w jego referacie i uchwalonemi przez Zjazd (uchwała 11-a), podniósł potrzebę nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów, pozwalającej na pociągnięcie lokatorów do opłacania konsumcji wody oraz do ponoszenia odpowiedniej części kosztów założenia tych urządzeń, a to w interesie podniesienia stanu sanitarnego miast; Zjazd aprobował ten wniosek, co znalazło wyraz w uchwale 20-ej Zjazdu.

Uchwalenie powyższego wniosku ma szczególniejsze znaczenie dla miast, obecnie budujących wodociągi i kanalizację i w pierwszym szeregu dla Lublina, gdyż zrealizowanie jego w znakomity sposób ułatwi wprowadzenie przymusu wodociągowo-kanalizacyjnego, stanowiącego podstawę uzdrowotnienia tych miast.

Po ostatecznem zredagowaniu wnioski w sprawie mieszkaniowej były przyjęte w dn. 30 czerwca przez ogólne zebranie Zjazdu jednogłośnie jako uchwały w następującem brzmieniu:

1. Sposób zamieszkania najszerszych warstw ludności w Polsce urąga elementarnym wymaganiom higjeny fizycznej i moralnej.

2. Zaradzić temu stanowi można tylko drogą intensywnej akcji budowlanej, któraby stworzyła wielką liczbę tanich higjenicznych mieszkań.

**Uwaga**: Jako tanie higjeniczne mieszkania mogą być uważane:

1) Mieszkania w domach jednorodzinnych najwyżej o 1 — 2 poziomach o powierzchni mieszkalnej nie wyżej 100 m. z własnemi wygódkami.
2) Mieszkania w domach zbiorowych co najmniej dwuizbowe dostatecznie oświetlone, dwustronnie przewietrzane o powierzchni mieszkalnej 40—70 mtr.,

z własnem odpowiednio urządzonym ustępem, zaopatrzone w wodę. Mieszkania w domach zbiorowych powinny mieć dostateczne pomieszczenie dla użytku wspólnego (sale zebrań, ochrony, pralnie, kąpiele oraz ogród).

3. Plan regulacyjny niezbędny dla każdego miasta, jako podstawa rozwoju, powinien przy oznaczaniu ulic i podziale parcel mieć na względzie możność budowy takich mieszkań; regulacja miast winna ustalać nietylko kierunek i szerokość dróg, ale i sposób zabudowania parceli z obowiązkiem zachowania określonych głównych rozmiarów brył.

4. Nie można się spodziewać, by budowa dostatecznej liczby takich mieszkań mogła być osiągnięta jedynie drogą przedsiębiorczości prywatnej.

5. Akcja budowlana w celu stworzenia tanich higjenicznych mieszkań może się odbywać przedewszystkiem z pomocą publiczną, której zadaniem jest: 1) dostarczenie bezpośrednio, lub drogą gwarancji, kapitału na budowe, 2) obniżenie kosztów mieszkania drogą potanienia tego kredytu.

6. Środki, przeznaczone na to przez obecne prawodawstwo polskie, które stworzyło Państwowy Fndusz Rozbudowy miast, są niedostateczne, nie wystarczają bowiem nawet na budowę takiej liczby mieszkań, któraby odpowiadała naturalnemu przyrostowi ludności, względnie gospodarstw. Koniecznem więc jest znalezienie nowych środków na cele rozbudowy miast.

7. Zużytkowanie funduszów publicznych dla celów budownicta mieszkaniowego i konieczność ograniczenia ich wysokości nakazuje oszczędność i właściwe ich przeznaczenie.

8. Oszczędność da się uzyskać przez normalizację; kredyt państwowy na budownictwo winien stawiać warunek stosowania elementów budowlanych, odpowiadających normalizacji.

9. Dla zapewnienia właściwego przeznaczenia, kredyt a przedewszytkiem obniżka stopy procentowej winny być udzielane jedynie organizacjom i osobom poddającym się co do użytkowania mieszkań kontroli publicznej.

10. Gminy miejskie winny prowadzić budowę domów dla warstw ekonomicznie słabszych ułatwiając im nabycie domów na własność, z wyłączeniem możności spekulacji.

11. Prawo zabudowy, właściwie i celowo ujmujące swe zadania, może stanowić jedną z podstaw higjenicznego oraz społecznego rozstrzygnięcia sprawy mieszkaniowej.

Wobec tego iż w granicach Rzeczypopolitej obowiązują trzy odmienne ustawy o prawie zabudowy, a b. Kongresówka nie posiada takiej ustawy, byłoby wskazanem wprowadzenie jednolitej ustawy opartej na doświadczeniach wszystkich byłych zaborów.

12. Dla regulowania cen placòw t. j. utrzymania taniej ceny placów budowlanych i oddawania ich na prawie zabudowy, gminy winny zakupywać więsze kompleksy gruntów.

13. Dla nadania jednolitości i celowości akcji rządu i uzgodnienie jej z poglądami społeczeństwa niezbędnem jest jaknajszybsze uposażenie w dostateczne uprawnienia Państwowej Rady Rozbudowy miast, egzystującej przy Ministrze Skarbu po myśli Rozporządzenia Prezydenta o rozbudowie miast z dn. 22 marca 1927 r. Dz. Ust. 42, poz. 371).

14. Wobec niskiego naogół stanu higjenicznego miast należy w Komitetach Rozbudowy zapewnić miejsce przedstawicielom złużby zdrowia.

15. Uważając obniżenie stopy procentowej za jeden z najważniejszych warunków uzdrowienia życia ekonomicznego, a w szczególności ożywienia ruchu budowlanego, dążyć należy do jaknajszybszego powrotu do przedwojennej stopy procentowej, za równo, gdy idzie o stopę prawną, jak i umowną.

16. Dla poparcia inicjatywy prywatnej pożądane jest, by Ministerjum Skarbu w jaknajkrótszym czasie umożliwiło udzielanie przez Tow. Kredytowe specjalnych kredytów na budowę i nadbudowę oraz kapitalny remont domów.

17. Dla ułatwienia spełnienia niektórych zadań, j. np. zakładanie na wspólny koszt i wspólne potrzeby za-

kładów, dostarczających materjały budowlane, należałoby przyśpieszyć wydanie ustawy o związkach celowych, które mogą zawierać jedne miasta z drugiemi oraz z gminemi podmiejskiemi.

18. Koniecznem jest przeprowadzenie w większych miastach ankiety mieszkaniowej według jednolitego wzoru, uwzględniającego warunki higjeniczne. Do współudziału w przeprowadzeniu takiej ankiety, winny być powołane Związek Miast Polskich, Panstwowy Zakład Higjeny i Towarzystwo Higjeniczne.

19. Samorządowe organy służby zdrowia winny rozpocząć wykonywanie perjodycznych inspekcji budynków mieszkalnych, celem usunięcia braków sanitarnych, pouczenia ludności o ich szkodliwym wpływie na zdrowotność oraz zebrania danych o stanie sanitarnym sprawy.

20. W interesie poniesienia stanu sanitarnego miast należy umożliwić zakładanie instalacji wodociągów i kanalizacyjnych w domach, nie posiadających takich urządzeń, a to przez odpowiednią nowelizację ustawy o ochronie lokatorów, pozwalającą na pociągnięcie lokatorów do opłacania kosztów konsumpcji wody oraz do ponoszenia odpowiedniej cześci kosztów założenia tych urządzeń.

21. Należy dokonać rewizji obecnego ustawodawstwa mieszkaniowego i nadać odnośnym ustawom charakter ustaw, mających moc obowiązującą na pewien określony termin.

W dniu 29 czerwca był wygłoszony ostatni referat, dotyczący sprawy mieszkaniowej, przez Zygmunta Słomińskiego — „Akcja Komitetu Rozbudowy m. st. Warszawy w dziedzinie naprawy stosunków mieszkaniowych" i następnie druga serja referatów poruszających sprawę sanitarnej organizacji samorządów, a więc:

Zygmunt Rudolf — Obecne zadania czynników służby zdrowia w sprawie mieszkaniowej.

Józef Polak—O środkach poprawy stanu sanitarno-kulturalnego samorządów.

Józef Bek, Józef Zawadzki i Józef Polak — O organach lekarskich zdrowia publicznego w samorządach powiatowych i miejskich.

Stanisław Szerzeniewski—Samorząd a Sanitarjat.

Dr. Wierusz—Organizacja pielęgniarstwa w Samorządach.

Janina Bortkiewiczówna — O przytułkach miejskich dla podrzutków.

Witold Beni — O spełnieniu u nas zadań nadzoru mieszkaniowego.

Henryk Le Brun — Działalność samorządów powiatowych w dziedzinie zdrowia publicznego.

Dla uzgodnienia wniosków tej kategorji została obrana komisja wskładzie: dr. Dąbrowski, dr. Krysiński, dr. Tobiasz, dr Szulc, dr. Zawadzki, dr. Le Brun, inż. Kątkowski, inż. Piekarski, inż. Rudolf, dr. Wroczyński, dr. Ryder, dr. Kasprzak, dr. Szerzewski, dr. Opieński, starosta Heyman i p. Branny.

Po ostatecznem zredagowaniu, wnioski w sprawie organizacji sanitarnej samorządów, były przyjęte w dniu 30 czerwca przez ogólne zebranie Zjazdu jednogłośnie jako uchwały w następującym brzmieniu:

22 Jednem z najważniejszych zadań winna być propaganda zdrowia publicznego w zarządach gmin miejskich i wiejskich oraz wydziałów powiatowych. W tym celu należy powołać do współpracy stowarzyszenia społeczne.

23. Posiadanie fachowych urzędników zdrowia w każdym wydziale powiatowym i w każdem mieście, wydzielonem w osobną jednostkę, winno być dla wszystkich samorządów obowiązującem.

24. Kierownictwo akcją sanitarną w powiecie lub w mieście wydzielonem winno być powierzone jednemu lekarzowi, uposażonemu jednocześnie w pełnomocnictwo samorządowe i rządowe; w tym celu mianowanie i zwalnianie takiego lekarza będzie się odbywało na podstawie porozumienia władz samorządowych z państwowemi.

25. Zdając sobie sprawę z tego, że w wielu zagadnieniach higjeny publicznej lekarze sanitarni nie mogą być

kompetentni, oraz uwzględniając ogromne zaniedbanie naszego kraju pod względem urządzeń sanitarnych i utrzymanie ogólnego stanu sanitarnego, V Zjazd Higjenistów Polskich uważa za konieczne, aby wydziały zdrowia w Wojewódzkich Urzędach posiadały stanowiska inżyniera sanitarnego.

26. Uwzględniając potrzebe powołania do udziału w państwowej i samorządowej służbie zdrowia inżynierów sanitarnych, V Zjazd Higjenistów Polskich uważa za konieczne, aby przy centralnych władzach zdrowia powstał specjalny wydział inżynierji sanitarnej, któryby objał nadzór i kierownictwo nad całokształtem sanitarno-lekarskich spraw w całem państwie.

27. Zważywszy, że nieliczne w Polsce wyższe szkoły pielęgniarek, dostarczające samorządom wyszkolonego pomocniczego personelu lekarskiego, jako pielęgniarek na stacjach opieki nad matką i dzieckiem, pielęgniarek wywiadowczyń w przychodniach przeciw gruźlicznych, lub też higjenistek szkolnych i t. p., walczą z trudnościami finansowemi i dlatego nie rozwijają się należycie, V Zjazd Higjenistów Polskich apeluje do wszystkich samorządów powiatowych i miejskich o udzielanie corocznych wydatnych subwencji dla tych szkół i przyczynienie się w ten sposób do szybkiego ich rozwoju, który jest niezbędny w interesie własnym samorządu.

28. Zjazd Higjenistów Polskich stwierdza konieczność wzmocnienia nadzoru sanitarnego w szkołach zarówno państwowych, jako też w prywatnych.

29. Zjazd Higjenistów Polskich stwierdza konieczność zaprowadzenia we wszystkich szkołach żeńskich specjalnego działu gospodarstwa domowego celem przygotowania dziewcząt do oszczędnego i racjonalnego gospodarstwa domowego.

30. V Zjazd Higjenistów Polskich poleca głównemu Zarządowi W. Tow. Higj. opracowanie przepisów technicznych mieszkaniowych w porozumieniu z Polskim Instytutem Wodociągowo-Kanalizacyjnym i Towarzystwem Urbanistów Polskich.

Ponad to Zjazd uchwalił wniosek ogólny następującej treści:

31. Zważywszy:

1) iż jednocześnie ze środkami doraźnemi dla zwiększenia mieszkań w polsce należy dołożyć wszelkich starań dla usunięcia źródeł klęski mieszkaniowej;

2) iż głównemi przyczynami tego zła są brak kapitału rodzimego i drożyzna mieszkań w nowych domach w stosunku do niskiej stopy zarobków w Polsce;

3) iż poprawy sprawy mieszkaniowej nie można opierać na kapitale zagranicznym;

4) iż najskuteczniej dojść możemy do uzyskania kapitału rodzimego i obniżenia drożyzny przez zwiększenie wytwórczości całego społeczeństwa i stosowanie zasad oszczędności we wszystkich dziedzinach, co zwiększy zarobki, obniży ceny, podniesie dobrobyt i usunie przyczyny zła;

5) iż polityka dotychczasowa polska nie kroczyła i nie kroczy po linji podniesienia wytwórczości, gdyż nie popierała i nie popiera należytego wykorzystania czasu, podniesienia wydajności i tworzenia oszczędności, raczej temu przeciwdziałała szeregiem ustaw i rozporządzeń, a w skutku wytwórczość polska nie ma ułatwionej drogi ku podniesieniu się,

V Ogólny Zjazd Higjenistów Polskich wypowiada się za podjęciem przez całe społeczeństwo, ciała prawodawcze i rząd polityki podniesienia ogólnej wytwórczości ludności we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego.

Polityce tej, jako jedynej mogącej zapewnić dobrobyt ludności i potęgę państwa, podporządkowane być winy wszelkie zarządzenia w dziedzinie gospodarczej.

W szczególności poniesione być winno wykorzystanie czasu przez całe społeczeństwo, podniesiona być winna wydajność pracy drogą prawidłowej organizacji, szczepione być winny zasady oszczędności i stosowane zasady racjonalizacji życia gospodarczego, zalecone przez Konferencje Międzynarodową w Genewie.

30-go czerwca o godz. 11-ej nastąpiło odczytanie rezolucji, poczem dr.dr. Wyroczyński i Polak wygłosili przemówienia pożegnalne i narady Zjazdu zostały ukończone.

Cały dzień 30-go czerwca był poświęcony zwiedzaniom sanitarnych urządzeń m. Poznania, mieszkań spółdzielczych, kojonji letnich w Zabikowie Puszczykowie i sanatorjum w Ludwikowie. Wieczorem odbył się w sali Targów Poznańskich bankiet, na którym przemawiali prof. Gantkowski, prof Fronczak, dr. Krzyczkowski inż. Rabczewski Piekarski, inż. Rudolf.

Dzień 1-go lipca był poświęcony trzem wycieczkom, dokonanym przez zjazd w 3 grupach: do Ostrowa Wielkopolskiego (wodociągi, kanalizacja, gazownia, elektrownia, rzeźnia, park miejski, szkoła gospodarstwa domowego, domu dla bezdomnych, ogródki działkowe); 2) do Inowrocławia (urządzenia sanitarne, saliny, uzdrowisko);

3) do Obornik (szkoła powszechna, rzeźnia, szpital), Miłowód (letnisko, sanatorjum, pola irygacyjne) i Chłodzieży (sanator.um gruźliczne, fabryka fajansu).

---

## „Samorząd Miejski"

Ukazał się Nr. podwojny 7—8, za miesiące lipiec-sierpień r. b. organu Związku Miast Polskich, miesięcznika Samorząd Miejski". Na obfitą i nader urozmaiconą treść zeszytu składają się przeważnie prace: monografja miasta, prace z dziedziny spraw mieszkaniowo-budowlanych, higjeniczno - lekarskich, zagadnienia ustrojowe i t. d.

Otwiera zeszyt wyczerpująca, różnostronna monografja m. Przasnysza, miasta starożytnego, bo założonego już w początku XIII wieku; praca zilustrowana jest w tekscie 16 pięknemi fotografjami. pr. W. Rabczewski w aktualnej pracy omawia zagadnienie: „Kwestja mieszkaniowa a prawo zabudowy;" po dokładnem zanalizowaniu zarówno odnośnych stosunków zagranicą, jak i ustawodawstwa, odrębnego w każdej z trzech byłych dzielnić Polski, praca zakańcza się sprecyzowaniem tez i wniosków, z których najważniejszym jest postulat o konieczności wydania jednolitej ustawy o prawie zabudowy dla całego obszaru Rzeczypospolitej. Dr. S. Kopczyński przedstawia interesujący historyczny rys, z najszerszem uwzględnieniem stanu obecnego w Polsce niepodległej, „Organizacja opieki higjeniczno-lekarskiej nad szkołami powszechnemi w Polsce"; zakończają pracę szematy instrukcyj i regulaminów. — Po rzeczowo zestawionej obfitej kronice z życia miast polskich następuje bogata kronika zagraniczna (przedstawienie ustroju miejskiego w krajach Europy wschodniej Austrji, Czechosłowacji, Estonji, Finlandji, Węgier i Rumunji; hipoteki budowlane Rządu Pruskiego na r. 1927 i Zagłębie Ruhry).

Zakańczają omawiany zeszyt sprawozdania z książek i komunalnych czasopism krajowych i zagranicznych; komunikaty (sprawozdanie ze Zjazdu przedstawicieli samorządów powiatowych, odbytego w Warszawie w dniach 24 — 25 — 26 kwietnia r. b. oraz sprawozdanie ze Zjazdu delegatów kasy emerytalnej pracowników samorządowych, odbytego w Warszawie w dniu 29 maja r. b.) wreszcie dział pośrednictwa pracy. Dwa bezpłatne dodatki tegoż zeszytu stanowią: biblografja zagraniczna; skorowidz ustaw i rozporządzeń.

## Treść № 13.



Wydawnictwo Zarządu miasta Lublina. — — Redaktor **L. Radliński.**

Drukarnia Magistratu m. Lublina.